

Л.Л.ОСПАДОВА,
магістр, викладач Миколаївського
коледжу культури і мистецтв,
м. Миколаїв

РОЗВИТОК КОМУНІКАТИВНИХ НАВИЧОК У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ЗА ДОПОМОГОЮ СУЧАСНИХ ДОЗВІЛЛЄВИХ РЕСУРСІВ

Від початку життя людина має соціальну природу. Спілкування – одна з найважливіших потреб кожного члена суспільства. Формувати вміння спілкування необхідно з народження. Ще Аристотель звертає увагу на те, що дитину слід навчати з раннього віку: «До всього, до чого можна привчити дитину, краще привчити її безпосередньо з пелюшок» [5, с.48]. У дошкільному віці розвитком комунікативних навичок дитини, в першу чергу, активно займаються соціальні інститути відтворення життя суспільства та суспільної діяльності: сім'я та дошкільні виховні заклади. Вони навчають дитину говорити, мислити, виражати свої думки, знайомлять з основними правилами поведінки в колективі та у суспільстві.

Та, на нашу думку, в сучасному світі існують не менш важливі ресурси, здатні вплинути на розвиток комунікативних навичок дитини, серед яких особливу ланку посідають дозвіллєві.

Теоретики дозвілля Триодін В.Є., Беседіна В.О., Воловик А.Ф., Воловик В.А. та інші зазначають, що культурно-дозвіллєві заходи мають багатий спектр форм, методів, засобів організації дозвілля, які допомагають у вирішенні вищезазначеної проблеми.

Актуальність обраної теми вбачається в організації якісного використання дозвілля дитини дошкільного віку і створення необхідних умов для розвитку комунікативних навичок зазначеної вікової категорії в процесі активної творчої та ігрової діяльності.

Мета дослідження полягає у науковому обґрунтуванні ролі дозвіллєвих ресурсів у розвитку комунікативних навичок сучасної дитини.

Сутність дозвіллєвої діяльності як невід'ємної частини культури, історії, свідомості, мови, спілкування тощо, у різноманітності її форм і проявів в тій чи іншій мірі вивчалось протягом багатьох століть.

У галузі досліджень формування дозвіллєвої культури та культури спілкування дітей, в наш час становлять науковий інтерес роботи теоретиків дозвілля Ельконіна Д.Б., психологів, Ананьєва Б.Г., Смольської Л.М., Волкова І.П., [6;1;2;3] та ін.

Дослідження формування комунікативних навичок дітей не є новим. Та у статті автор намагатиметься проаналізувати складні процеси, які відбуваються в розвитку сучасних рекреаційних закладів для дітей дошкільного віку, виявити і з акцентувати увагу на тих чинниках, застосування яких допоможе удосконалити існуючу систему рекреаційних ресурсів, залучити ті механізми, що будуть ефективними і дадуть очікувані результати у напрямку розвитку комунікативних навичок дітей дошкільного віку.

Автор припускає, що за умов ефективно організованої педагогічної діяльності дитячих рекреаційних закладів та при правильному виборі методів організації дитячого дозвілля можливе формування комунікативних навичок у зазначеної категорії.

Система сучасних рекреаційних закладів стрімко розростається. З'являються нові форми роботи, спрямовані на ранній розвиток дитини. Це, зрозуміло, продиктоване вимогами часу, в якому дитина від самого народження попадає під вплив інформаційного потоку: телебачення, реклама, комп'ютер, мережа Інтернет, смартфони, планшети, яскраві неонові вивіски та ін. І це не є перебільшенням, адже, якщо дитина сама ще не здатна користуватися цим потоком, то вона, все ж таки залежна від нього, тому що від нього залежні її батьки та все її оточення.

Постає питання: яким чином навчити дитину спілкуванню, якщо суспільство всіма способами намагається його уникнути? Саме за цих обставин батьки і намагаються знайти для дитини такі інститути розвитку, в яких у дитини не лише розвиватимуть творчі здібності та навички необхідні для життєдіяльності, а допоможуть навчитися спілкуванню.

Індустрія дозвілля пропонує нам в цьому напрямку три основні категорії закладів: школи раннього розвитку дитини, дитячі дозвілєві центри та event-агенції з організації святкових заходів для дітей. Коротко розглянемо кожен з них.

Школи раннього розвитку дитини запрошують на навчання дітей від 9 місяців. Звертаючись до вікової психології, слід нагадати, що в цьому віці найважливіше значення для психічного розвитку дитини відіграє спільна з дорослими діяльність з предметами [7]. Отже, діяльність таких шкіл для малюків – це більшою мірою можливість спілкування для дорослих. Школи раннього розвитку допоможуть у формуванні комунікативних навичок у дітей від 3-х років, за допомогою організації спільної діяльності у малих групах. Особливо це є важливим для дітей, які не ходять у дитячий садочок.

Дитячі дозвілєві центри мають безліч різновидів. Це і просто розважальні центри з ігровими автоматами, атракціонами, дитячими лабіринтами, послугами няні-аніматора; це і тематичні центри, такі як «Будиночок професій», аквапарки, «Дитячі майстерні». Особливість цих рекреаційних ресурсів полягає в тому, що спілкування між дітьми є короточасним і не потребує встановлення довготривалих стосунків між дітьми. Головним позитивним моментом таких закладів є формування у дитини навичок знайомства.

І остання категорія закладів – це event-агенції, які в процесі проведення ігор з дітьми здатні допомогти у вирішенні проблем спілкування та сформувати базові комунікативні навички дитини дошкільного віку.

Отже, сучасні дозвілєві ресурси мають в своєму арсеналі різні форми роботи з дітьми дошкільного віку, які здатні допомогти у розвитку комунікативних навичок, та аналізуючи рівні спілкування в кожному з них слід зазначити, що найбільш ефективно вони працюватимуть у комплексі і лише доповнюватимуть головні соціальні інститути.

Список використаної літератури:

1. Ананьев Б.Г. Психология и проблемы человекознания. М.-В., 1996. -368с.
2. Волков И.П. Учимся творчеству. – М.: Педагогика, 1988. – 94с.
3. Выготский Л.С. Психология искусства / под ред. М.Г. Ярошевской. - М.: Педагогика, 1987. – 345с.
4. Смольська, Л.М. Фактори дитинства, що впливають на успішність в дорослому віці // Практична психологія та соціальна робота, № 7, 2005. с. 10
5. Хрестоматія з історії зарубіжної педагогіки. М., 1981.
6. Эльконин Д.Б. К проблеме периодизации психического развития в детском возрасте // Вопросы психологии. 1917. №4. с. 17